

Vedrørende de enkelte foranstaltninger i regeringens handlingsplan side 7 kan følgende bemærkes om usikkerheden:

ad 1 a: Optimal udnyttelse af husdyrgødning. NPO-planen

Ekspertgruppen vurderede, at NPO-planens foranstaltninger ville minimere gårdbidraget og reducere markbidraget, så der samlet ville være en begrænsning i kvælstofudvaskningen på 55.000–60.000 tons N pr. år.

ad 1 b og c: NPO-støtteleven og yderligere initiativer til optimal udnyttelse af husdyrgødning

Da reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fuldstændigt hindrer, at der udbringes husdyrgødning under miljømæssigt tvivlsomme omstændigheder, vil en stramning af disse regler kunne mindske udvaskningen.

Ekspertgruppen vurderede, at det skulle være muligt at opnå en yderligere begrænsning i udvaskningen på 10.000–15.000 tons N pr. år. Forudsætningen for denne reduktion er en udbringning, der sikrer en bedre udnyttelse af husdyrgødning.

Samlet skønnede ekspertgruppen, at bedre udnyttelse af husdyrgødning maksimalt kunne medføre en udvaskningsreduktion på 70.000 tons N pr. år.

ad 2 a: Systematisk gødningsplanlægning

Den udvaskningsreducerende effekt af en fuldt gennemført systematisk gødningsplanlægning i hele landbruget er skønnet til omkring 15.000 tons N pr. år. Skønnet er behæftet med stor usikkerhed, idet det i høj grad hænger sammen med omfanget af en eventuel overgødskning, som jo fjernes ved gødningsplanlægningen. Ekspertgruppens skøn svingede således under forskellige forudsætninger fra 5.000 tons til 15.000 tons i udvaskningsreduktionen.

En systematisk gødningsplanlægning vil kunne gennemføres indenfor en 3-årig periode.

Tidshorizonten for opnåelse af udvaskningsreduktion ved systematisk gødningsplanlægning er bestemt af især to faktorer: dels udviklingsarbejdet vedrørende gødningsplanlægningssystemer, blandt andet markstyringsprogrammer, dels indarbejdelsen af dis-

se i driften på alle brug. Begge forhold er en løbende proces, i hvilken rådgivningstjenesten spiller en afgørende rolle.

ad 2 b: Forbedret spredningsteknik

På basis af forsøg og beregninger af forbedret spredningsteknik har Statens jordbrugstekniske Forsøg vurderet, at der gennem en mere ensartet gødningsfordeling på den enkelte mark kan opnås en effektivisering i handelsgødningsanvendelsen svarende til en udvaskningsreduktion på ca. 5.000 tons kvælstof pr. år.

Statens jordbrugstekniske Forsøg har vurderet, at det teoretisk er muligt at nedsætte gødningsforbruget med ca. 10 pct. uden udbyttenedgang gennem en bedre gødningsfordeling. I praksis skønnes det, at handelsgødningsforbruget kan nedbringes med ca. 5 pct. gennem bedre fordeling, hvilket skønnes at kunne reducere udvaskningen med omkring 5.000 tons N.

Vurderingen af talstørrelsen er behæftet med usikkerhed og udvaskningsreduktionen vil formodentlig kunne variere fra en meget lille reduktion til langt over 5.000 tons afhængig af variation i klimatiske og dyrkningsmæssige forhold.

For at opnå den nævnte reduktion er der behov for teknisk udviklingsarbejde. Med en forstærket indsats er det ikke urimeligt at antage, at dette udviklingsarbejde kan gennemføres indenfor en 3-årig periode. Dertil kommer så udbredelsen af teknikken i praksis.

ad 2 c og d: Grønne marker

I ekspertgruppen blev det vurderet, at der kunne dyrkes efterafgrøder på indtil 600.000 ha, og at der efter 1990 kunne ske halmnedmuldning på yderligere 300.000 ha.

Ekspertgruppen vurderede, at efterafgrøder og halmnedmuldning ville kunne give en reduktion i udvaskningen på 20.000 tons N pr. år.

Herudover vil en yderligere reduktion i udvaskningen ifølge regeringens handlingsplan kunne opnås fra grønne marker gennem udvikling af ny dyrkningsteknik og ændret sædskifte med nye afgrødetyper. Der iværksættes et intensivt udviklingsprogram, der vil sikre den øgede udvaskningsreduktion.